

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.6.27>

INSTRUMENTY ADMINISTRACYJNO-PRAWNE NARODOWEJ POLICJI JAKO PODMIOTU REALIZACJI FUNKCJI PREWENCYJNEJ PAŃSTWA: POJĘCIE I TREŚĆ

Ivan Ishchenko

kandydat nauk prawnych,

kierownik Głównego Urzędu Narodowej Policji w Obwodzie Winnickim (Winnica, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0003-0873-5207

Ishchenko_Ivan@ukr.net

W artykułach naukowych dokonano wyjaśnienia stanowisk naukowych naukowców dotyczących wprowadzenia do obiegu naukowego terminu „instrument administracyjnoprawny” w działalności organów administracji publicznej, z dalszą jego implementacją w działalność organów Narodowej Policji podczas realizacji funkcji prewencyjnej państwa. Analiza stanowisk naukowych naukowców umożliwiła wskazanie odpowiedniej klasyfikacji narzędzi administracyjnoprawnych działania organów Narodowej Policji jako podmiotu realizacji funkcji prewencyjnej państwa, a mianowicie: 1) akty normatywne organów Narodowej Policji; 2) akty administracyjne organów Narodowej Policji; 3) umowy administracyjne organów Narodowej Policji; 4) inne prawnie istotne działania organów Narodowej Policji podczas wykonywania funkcji prewencyjnej. Określono i ujawniono treść narzędzi administracyjnoprawnych działania organów Narodowej Policji w realizacji funkcji prewencyjnej państwa.

Słowa kluczowe: Narodowa Policja, funkcja prewencyjna, praca prewencyjna (profilaktyczna), instrumenty administracyjnoprawne, organy administracji publicznej.

ADMINISTRATIVE AND LEGAL TOOLS OF THE NATIONAL POLICE AS AN OBJECT FOR IMPLEMENTATION OF THE PREVENTIVE FUNCTION OF THE STATE: CONCEPT AND CONTENT

Ivan Ishchenko

Candidate of Law,

Head of the Main Directorate of the National Police in Vinnytsia Region (Vinnytsia, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0003-0873-5207

Ishchenko_Ivan@ukr.net

Scientific articles clarify the scientific positions of scientists regarding the introduction into scientific circulation of the term "administrative-legal instrument" in the activities of public administration bodies, followed by its implementation in the activities of National Police bodies during the implementation of the preventive function of the state. The analysis of scientific positions of scientists made it possible to indicate the appropriate classification of administrative and legal instruments of the activities of the National Police bodies as a subject of implementation of the preventive function of the state, namely: 1) normative acts of the National Police bodies; 2) administrative acts of the National Police bodies; 3) administrative contracts of the National Police bodies; 4) other legally significant actions of the National Police bodies during the implementation of the preventive function. The definition and content of the administrative and legal tools of the National Police in the implementation of the preventive function of the state are provided.

Key words: National police, preventive function, preventive (prophylactic) work, administrative and legal instruments, public administration bodies.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ІНСТРУМЕНТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРЕВЕНТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ

Іван Іщенко

кандидат юридичних наук,

начальник Головного управління Національної поліції у Вінницькій області (Вінниця, Україна)

ORCID ID: 0000-0003-0873-5207

Ishchenko_Ivan@ukr.net

В науковій статті здійснено з'ясування наукових позицій вчених щодо запровадження в науковий обіг терміну «адміністративно-правового інструменту» в діяльності органів публічної адміністрації, з подальшою його імплементацію в діяльність органів Національної поліції під час реалізації превентивної функції держави. Аналіз наукових позицій вчених надав можливість вказати на відповідну класифікацію адміністративно-правових інструментів діяльності органів Національної поліції як суб'єкта реалізації превентивної функції держави, а саме: 1) нормативні акти органів Національної поліції; 2) адміністративні акти органів Національної поліції; 3) адміні-

стративні договори органів Національної поліції; 4) інші юридично значущі дії органів Національної поліції під час реалізації превентивної функції. Надано визначення та розкрито зміст адміністративно-правових інструментів діяльності органів Національної поліції у реалізації превентивної функції держави.

Ключові слова: Національна поліція, превентивна функція, превентивна (профілактична) робота, адміністративно-правові інструменти, органи публічної адміністрації.

Постановка проблеми. На даний час питанню визначення правової природи, сутності та особливостям адміністративно-правових інструментів Національної поліції як суб'єкта реалізації превентивної функції держави приділено небагато уваги. Серед науковців та практиків відсутній єдиний погляд щодо сутності цього правового явища. Отже, в межах наукової праці з позиції інституціонального підходу постає необхідним з'ясувати зміст цього правового явища, виходячи з правової природи публічно-правових відносин у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку та місця Національної поліції як суб'єкта реалізації превентивної функції держави.

Стан дослідження проблеми. На важливість дослідження адміністративно-правових інструментів в діяльності правоохоронних органів, органів публічної адміністрації приділено увагу вчених-адміністративістів, які розкривали їх зміст із врахуванням різних сфер суспільних відносин. Зокрема, Джафарова О. В., Шатрава С. О. «Адміністративно-правові інструменти взаємодії сервісних центрів МВС з іншими правоохоронними органами» (Джафарова, Шатрава, 2022); Щирук М.О. «Адміністративно-правові інструменти забезпечення національної безпеки правоохоронними органами» (Щирук, 2022); Т.О. Коломієць та інші «Інструменти публічного адміністрування» (Адміністративне право України, 2020); Патерило І. В. «Адміністративно-правові інструменти діяльності публічної адміністрації України» (Патерило, 2015); Хоменко В. О. «Інструменти діяльності органів місцевого самоврядування в Україні» (Хоменко, 2016); Нижник О. С. «Адміністративно-правові інструменти реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти» (Нижник, 2016); Р.С. Мельник, В.М. Бевзенко «Інструменти діяльності публічної адміністрації» (Мельник, Бевзенко, 2014).

Мета статті полягає у з'ясуванні наукових позицій вчених щодо запровадження в науковий обіг терміну «адміністративно-правового інструменту» в діяльності органів публічної адміністрації, з подальшою його імплементацію в діяльність органів Національної поліції під час реалізації превентивної функції держави.

Виклад основного матеріалу. На початку наукової статті доречним вказати позицію Р.С. Мельника про те, що адміністративне право є галуззю права, покликаною регулювати суспільні відносини, які виникають у сфері функціонування публічної адміністрації. Визначальною групою таких відносин мають бути визнані ті, що виникають між публічною адміністрацією та приватними особами у зв'язку зі створенням останнім необхідних умов для реалізації їх суб'єктних публічних прав та законних інтересів. Така зміна акцентів має призвести до «переміщення» управлінської складової адміністративного права на другу позицію та, як наслідок, до певного вивільнення адміністративно-правової доктрини від таких управлінських категорій як «суб'єкти управління», «форми та методи управління», «правові акти управління» тощо і відповідно їх заміни термінами «публічна адміністрація», «адміністративно-правові інструменти діяльності публічної адміністрації», «адміністративні акти». Саме ці терміни і мають стати основними в адміністративному праві та адміністративно-правовій науці, започаткувавши тим самим новий етап у їх розвитку (Мельник, 2010: 201).

В продовження вказаному, І. В. Патерило вказує, що зважаючи на недосконалість вітчизняних підходів до розуміння «форм» діяльності публічної адміністрації, з метою вирішення окресленої проблеми, необхідно звернутись до європейського досвіду розуміння сутності та змісту відповідної проблематики. У європейських країнах не вживаються такі категорії, як «форми державного управління», «форми управлінської діяльності», «правові» або «неправові форми управління» та «форми публічного адміністрування». Аналіз європейської літератури дозволяє робити висновок, що для позначення нормативних та адміністративних актів публічної адміністрації, адміністративних договорів тощо широко використовується категорія «інструменти» діяльності публічної адміністрації (Патерило, 2015: 202-203).

В подальшому вчена акцентує увагу на необхідності заміни категорії «форми управління» поняттям «інструменти діяльності публічної адміністрації», під яким варто розуміти усю сукупність засобів (прийомів), що використовуються суб'єктами публічної адміністрації для регулювання суспільних відносин, які виникають у сфері публічного управління (Патерило, 2015: 203). Такий підхід сприяє адаптації національного адміністративного права до європейських стандартів, оскільки враховує термінологію, що використовується у європейському адміністративному просторі, та дає змогу уникнути неточностей і невідповідності чинному законодавству, а саме: включає термін «публічна адміністрація», а отже, не обмежує суб'єктний склад публічно-правових відносин виключно органами виконавчої влади; містить категорію «діяльність публічної адміністрації», що допомагає уникнути звуження сфери діяльності публічної адміністрації виконавчо-розпорядчою діяльністю; у своєму змісті має дефініцію «інструмент», що дає змогу говорити власне про акти, договори, тим самим уникаючи дефектів конструкції «акти-форма діяльності» (Патерило, 2015: 203).

Не заперечуючи проти такого підходу вважаємо доцільним вказати, що вчена звертає увагу на заміну «форми управління» категорією «інструменти діяльності публічної адміністрації», та подальшому розкриває зміст через сукупність засобів (прийомів). Зазначена сукупність засобів (прийомів) охоплює не тільки форми, але й методи діяльності публічної адміністрації. Так, В.К Колпаков (Колпаков, 1999: 180)

та А.Т. Комзюк (Комзюк, 2002: 27) у науковій літературі під методами діяльності органів державної влади розуміють способи, прийоми, засоби, які використовуються для досягнення поставленої мети і становлять зміст цієї діяльності. В дійсності інструменти діяльності публічної адміністрації включає в себе як форми, так й методи діяльності публічної адміністрації спрямованих на забезпечення прав і свобод людини й громадянина та законних інтересів юридичних осіб в суспільстві (Джафарова, Шатрава, 2022: 23).

В той же час, І. В. Патерило зосереджує увагу, що до інструментів діяльності публічної адміністрації відносять лише ті інструменти, що призводять до юридичних наслідків – виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин та можуть бути предметом адміністративного позову. До них зараховуються, з огляду на європейську практику: нормативні акти публічної адміністрації, адміністративні акти, адміністративні договори, акти-плани та акти-дії (Патерило, 2015: 204). В цьому плані вчена надає відповідну видову класифікацію інструментам діяльності публічної адміністрації.

Слушним в межах нашого дослідження є виокремлення ознак, притаманних інструментам діяльності публічної адміністрації: застосовуються публічною адміністрацією у своїй діяльності; мають публічно-правовий характер; регулюються нормами адміністративного права; застосування того або іншого інструменту обумовлюється компетенцією, сферою діяльності та метою; призводять до настання правових наслідків: виникнення, зміни або припинення адміністративно-правових відносин, або фактичних результатів (щодо актів-дій); залежно від виду застосованого інструменту можуть мати імперативну або диспозитивну природу; основними видами є нормативні акти, адміністративні акти, адміністративні договори, акти-плани та акти-дії (Патерило, 2015: 204).

Автори підручника «Адміністративне право» наголошують, що розуміння інструментів публічного адміністрування полягає в тому, що вони є комплексом адміністративно-правових заходів, які безпосередньо використовують суб'єкти публічного адміністрування з метою забезпечення (охорони) прав, свобод і законних інтересів приватних осіб та публічного інтересу держави й суспільства загалом. Інструмент публічного адміністрування характеризуються такими ознаками: є зовнішнім виразом форми адміністративної діяльності публічної адміністрації; віддзеркалюють правову динаміку (адміністративну діяльність) публічного адміністрування; залежать від змісту компетенцій суб'єктів публічної адміністрації; їх вибір зумовлюється специфікою поставленої мети щодо певного об'єкта публічного впливу, що встановлює найкращий ефективний варіант діяльності (Галуцько та ін, 2021: 203).

Отже, інструмент публічного адміністрування – це зовнішній вираз однорідних за своїм характером і правовою природою груп адміністративних дій суб'єктів публічної адміністрації, реалізований у межах відповідності визначеної законом компетенції з метою досягнення бажаного публічного результату (Галуцько та ін, 2021: 203-204).

В цілому можна вести мову, що реалізація адміністративно-правових інструментів публічної адміністрації забезпечує врегулювання певних суспільних відносин у відповідних сферах, які забезпечують дотримання прав і свобод людини та громадянина, а також інтересів суспільства та держави.

Останнім часом в науковій літературі з'являються праці присвячені дослідженню діяльності правоохоронних органів та органів публічної влади, в яких зосереджена увага реалізації адміністративно-правових інструментів з метою врегулювання суспільних відносин.

Так, В.О. Хоменко досліджуючи інструменти діяльності органів місцевого самоврядування доводить, що використання категорії «форми діяльності органів місцевого самоврядування» не узгоджується із метою адміністративного права, в якому визнається ідея служіння людині; не може містити в собі складову адміністративного договору; суперечить євроінтеграційним процесам, які відбуваються в Україні, а тому підлягає заміні категорією «інструменти діяльності органів місцевого самоврядування» (Хоменко, 2016: 72). В цілому під інструментами діяльності органів місцевого самоврядування, вчений пропонує розуміти комплекс заходів, які вони використовують в межах своєї компетенції на підставі норм адміністративного права, застосування яких здатне регулювати суспільні відносини у сфері діяльності цих органів або викликати виникнення фактичних результатів (Хоменко, 2016: 73). Крім того, наводить класифікацію інструментів діяльності органів місцевого самоврядування, до яких відносить нормативні акти, адміністративні акти, адміністративні договори, акти-плани та акти-дії (Хоменко, 2016: 72).

Доречно також вказати на ознаки інструментів діяльності органів місцевого самоврядування, які визначає вчений: 1) є заходами, які використовують у своїй діяльності органи місцевого самоврядування. Відповідна ознака означає, що інструменти діяльності є способами, завдяки яким органи місцевого самоврядування здатні вирішувати поставлені перед ними задачі; 2) використовуються у межах компетенції органів місцевого самоврядування. Ця ознака свідчить про те, що застосування інструментів діяльності можливе у межах повноважень, закріплених за органами місцевого самоврядування; 3) регламентуються адміністративно-правовими нормами. Ця ознака доводить те, що виключно норми адміністративного права є підставою для застосування різних інструментів діяльності; 3) регулюють суспільні відносини у сфері діяльності органів місцевого самоврядування або викликають виникнення фактичних результатів. Відповідна ознака означає, що адресатом інструментів діяльності органів місцевого самоврядування є приватні особи (Хоменко, 2016: 51).

О.С. Нижник досліджуючи адміністративно-правові засади реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти в Україні дійшов висновку, що категорія «адміністративно-правові інструменти реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти» становить собою зовнішньо виражену дію

суб'єктів реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти, яка представлена чітко визначеною законом сукупністю прийомів і засобів, застосування яких призводить до юридичних наслідків, що здійснюються у межах компетенції з метою виконання поставлених перед ними мети та завдань (Нижник, 2017: 9). Слушним є також виокремлення основних ознак адміністративно-правових інструментів реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти: 1) застосовуються суб'єктами реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти; 2) мають публічно-правовий зміст; 3) регламентуються нормами адміністративного права; 4) призводять до настання певних юридичних наслідків: встановлюються, змінюються, припиняються адміністративно-правові відносини у сфері вищої освіти; 5) застосування інструментів діяльності можливе у межах повноважень, закріплених за суб'єктами реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти; 6) реалізуються через імперативний і диспозитивний підходи до регламентації діяльності суб'єктів реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти. Аргументовано, що адміністративний договір є найбільш оптимальним інструментом реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти, забезпечуючи формальне рівноправність сторін адміністративних правовідносин у сфері вищої освіти та здійснення публічно-владних повноважень однієї зі сторін адміністративного договору (Нижник, 2017: 181-182).

О.В. Трофіменко також наголошує на необхідності використання у адміністративно-правовій науці категорії «інструменти діяльності публічної адміністрації», і доводить, що основними адміністративно-правовими інструментами діяльності Державної прикордонної служби України, слід вважати нормативно-правові акти, адміністративні акти, акти-дії та акти-плани, щодо адміністративних договорів, то їх види та випадки застосування потребують додаткового нормативного закріплення (Трофіменко, 2021: 154-155). Крім того, вчений під адміністративно-правовими інструментами діяльності Державної прикордонної служби України як суб'єкта сектору безпеки і оборони визначає засоби державного управління, які використовують органи Державної прикордонної служби України в межах своєї компетенції підстави норм адміністративного права, за допомогою яких відбувається забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні (Трофіменко, 2021: 154).

У свою чергу, О.В. Джафарова та С.О. Шатрава межах наукової праці адміністративно-правові інструменти взаємодії сервісних центрів МВС з іншими правоохоронними органами розглядають через розуміння відповідних правових форм та методів діяльності сервісних центрів МВС у взаємодії з іншими правоохоронними органами з метою забезпечення прав і свобод людини і громадянина у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху шляхом надання публічних послуг (Джафарова, Шатрава, 2022: 26).

О.І. Махніцький в межах монографічного дослідження дійшов висновку, що інструменти адміністративно-правової охорони прав людини органами прокуратури становить собою юридичну конструкцію, яка об'єднує комплекс нормативно закріплених, загальнообов'язкових, державно-владних заходів (нагляд, контроль, перевірки, моніторинг, вказівки), результатом здійснення яких завжди є прийняття адміністративних актів (індивідуальних, нормативних, актів-дій та планів), змістом яких є реалізація контрольно-наглядових, представницьких та юрисдикційних повноважень органів прокуратури, що містять адміністративно-правову норму чи припис за допомогою якого розв'язується питання правової охорони прав людини (Махніцький, 2021: 174).

Доречно також вказати, що вченим виокремлено специфічні риси адміністративно-правових інструментів охорони прав людини органами прокуратури, до яких віднесено такі: 1) коло та підстави прийняття та застосування, визначені чинним законодавством в межах реалізації контрольно-наглядової, представницької та юрисдикційної діяльності; 2) мають зовнішнє спрямування та спрямовані на відновлення порушених прав людини; 3) містять загальнообов'язкові для всіх суб'єктів приписи; 4) залежно від специфіки сфери та компетенції органів прокуратури приймаються відповідні адміністративні акти (індивідуальні, нормативні, договірні, акти-дії); 5) є основною адміністративно-правовою формою реалізації завдань та функцій адміністративно-правової охорони прав людини органами прокуратури; 6) мета застосування – підтримання балансу функцій держави щодо запобігання та протидії правопорушенням та дотримання прав і свобод людини і громадянина в діяльності всіх державних інституцій (Махніцький, 2021: 174).

Ю.Ф. Щиголь зазначає, що категорія «форми державного управління» та «інструменти публічного адміністрування» схожі за своїм змістом, а заміна один одного цих понять визначається лише євроінтеграційними процесами, іншими словами оновленням понятійного апарату (Щиголь, 2021: 160-161). Вчений під формами реалізації державної політики у сфері захисту інформації розуміє юридичні зовнішні дії суб'єктів реалізації державної політики у сфері захисту інформації, які врегульовані законодавством та містять в собі засоби при застосуванні яких настають правові наслідки, що здійснюються в межах компетенції та направлені на реалізацію поставлених завдань із захисту інформації (Щиголь, 2021: 161).

В.В. Лях доводить, що інструменти адміністративно-правового механізму забезпечення фінансової безпеки держави є специфічним виявом загальної категорії «інструменти діяльності публічної адміністрації», яка об'єктивується у фінансовій сфері, та виокремлює наступні її види: нормативні акти, адміністративні акти, адміністративні договори, акти-плани, акти-дії. При цьому аксіологічний вимір інструментального складника зумовлює ефективність здійснення публічного управління в частині забезпечення фінансової безпеки держави (Лях, 2021: 172).

Слушною є наукова праця М.О. Щирука, який виокремив особливості адміністративно-правових інструментів забезпечення національної безпеки правоохоронними органами, до яких віднесено: 1) для реалізації

державної політики необхідно не тільки прийняти рішення, а й забезпечити його виконання, тому адміністративно-правові інструменти представлені взаємозалежною та взаємообумовленою сукупністю зовнішнього виразу правової форми адміністративної діяльності правоохоронних органів та методів їх реалізації; 2) вибір адміністративних інструментів у сфері забезпечення національної безпеки залежить від завдань, функцій та повноважень кожного конкретного правоохоронного органу; 3) правоохоронні органи у своїй діяльності керуються принципами законності та верховенства права, тому й їх інструменти, направлені на забезпечення державної політики національної безпеки, мають реалізовуватись виключно у межах, визначених положеннями чинного законодавства України; 4) враховуючи специфіку державної політики у сфері національної безпеки, адміністративні інструменти правоохоронних органів мають дуалістичний об'єкт впливу: у широкому розумінні – це держава та її конституційний лад, а у вузькому – суспільство в цілому та/або конкретний громадянин; 5) кінцевою ціллю застосування адміністративних інструментів у сфері забезпечення національної безпеки правоохоронними органами є захист національних інтересів від внутрішніх та зовнішніх загроз у оборонній, політичній, соціальній, зовнішньополітичній, економічній, інформаційній, екологічній сферах; 6) спрямованість адміністративно-правових інструментів направлена на застосування превентивних або правообмежувальних заходів з метою забезпечення національної безпеки; 7) мають чітку правову регламентацію та процедуру застосування, оскільки безпосередньо впливають на права і рівень свободи людини і громадянина (Щурик, 2022: 25-26).

В цілому, на думку вченого, зміст адміністративно-правових інструментів полягає в поєднанні правових засобів (дій, операцій), якими згідно чинного законодавства наділяється той чи інший правоохоронний орган із врахуванням мети і призначення створення останнього задля забезпечення окремого напрямку національної безпеки (Щурик, 2022: 231). Отже, під адміністративними інструментами у сфері забезпечення національної безпеки правоохоронними органами, вченим запропоновано розуміти сукупність правових форм та методів діяльності державних органів, які на законодавчому рівні визначені як правоохоронні, або, не маючи такого статусу, наділені правоохоронною функцією, метою застосування яких є забезпечення належного виконання зазначеними органами встановлених законом завдань, функцій та повноважень щодо захисту національних інтересів держави, суспільства і окремої особи від внутрішніх та зовнішніх загроз у оборонній, політичній, соціальній, зовнішньополітичній, економічній, інформаційній, екологічній сферах (Щурик, 2022: 231). Слушним є те, що вчений вказує на те, що реалізація адміністративно-правових інструментів правоохоронних органів спрямовано на усунення або ліквідацію загроз як зовнішніх, так й внутрішніх у відповідних суспільних відносинах.

Висновки. В цілому аналіз наукових позицій вчених надає можливість вказати на відповідну класифікацію адміністративно-правових інструментів діяльності органів Національної поліції як суб'єкта реалізації превентивної функції держави, а саме: 1) нормативні акти органів Національної поліції; 2) адміністративні акти органів Національної поліції; 3) адміністративні договори органів Національної поліції; 4) інші юридично значущі дії органів Національної поліції під час реалізації превентивної функції.

Отже, адміністративно-правові інструменти діяльності органів Національної поліції як суб'єкта реалізації превентивної функції становлять собою врегульовані нормами адміністративного права, сукупність відповідних форм та методів діяльності поліції спрямованих на забезпечення та реалізацію превентивної функції держави відповідно до основних напрямків поліції у сфері підтримання публічної безпеки та порядку, забезпечення охорони прав і свобод людини.

Зміст адміністративно-правових інструментів діяльності органів Національної поліції полягає у реалізації превентивної функції держави, а саме: вироблення дієвих практик щодо захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від зовнішніх, але як правило внутрішніх загроз; здійснення превентивної роботи спрямованої на захист прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства та держави від загроз у сфері публічної безпеки та порядку громадської безпеки; формування правосвідомості громадян щодо негативного ставлення до порушень правових норм, підвищення загального рівня правової культури в суспільстві; інституційна ефективність та міжсекторальна взаємодія суб'єктів формування та реалізації превентивної функції держави у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства та приватного сектору для досягнення цілей цієї функції держави; запровадження ефективних механізмів спрямованих на запобігання та протидію кримінальним правопорушенням, їх виявлення та розслідування з метою задоволення потреб суспільства в побудові безпечного середовища, а також відновлення прав і законних інтересів та відшкодування збитків, шкоди, завданої фізичним та юридичним особам, з дотриманням принципів невідворотності покарання; превентивна (профілактична) робота спрямована на попередження, виявлення та притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності за порушення встановлених правил співжиття у суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
2. Галуцько В, Діхтєвський П., Кузьменко О. та ін. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
3. Джафарова О. В., Шатрава С. О. Адміністративно-правові інструменти взаємодії сервісних центрів МВС з іншими правоохоронними органами. *Право і безпека*, 2022. № 2 (85). С. 21-28. doi: 10.32631/pb.2022.2.02.
4. Колпаков В.К. Адміністративне право України: підручник. Київ : Юрінком інтер, 1999, 736 с.

5. Комзюк А.Т. Адміністративний примус в правоохоронній діяльності міліції в Україні : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 Харків, 2002, 408 с.
6. Люх В. В. Адміністративно-правові засади оптимізації діяльності правоохоронних органів у сфері забезпечення фінансової безпеки України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2021. 204 с.
7. Махніцький О.І. Адміністративно-правові засади дотримання прав людини в діяльності органів прокуратури України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 259 с.
8. Мельник Р.С. Система адміністративного права України : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2010. 418 с.
9. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право : навч. посіб. Київ : Ваїте, 2014. 376 с.
10. Нижник О.С. Адміністративно-правові засади реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2017. 220 с.
11. Нижник О. С. Адміністративно-правові інструменти реалізації державної регіональної політики у сфері вищої освіти. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 2 (240). С. 117-121.
12. Патерило І.В. Адміністративно-правові інструменти діяльності публічної адміністрації України : : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2015. 448 с.
13. Трофіменко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Державної прикордонної служби України як суб'єкта сектору безпеки і оборони : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 244 с.
14. Хоменко В. О. Інструменти діяльності органів місцевого самоврядування в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2016. 220 с.
15. Щиголь Ю.Ф. Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики у сфері захисту інформації: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 259 с.
16. Щирук М.О. Адміністративно-правові інструменти забезпечення національної безпеки правоохоронними органами : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2022. 22 с.

References:

1. Administratyvne pravo Ukraïny. Povnyÿ kurs: pidruchnyk [Administrative law of Ukraine. Full course: textbook] za red. V. Halun'ka, O. Pravotorovoyi. Vydannya tretye. Kyÿv : Akademiya administratyvno-pravovykh nauk, 2020. 466 s. [in Ukrainian].
2. Halun'ko V, Dikhtiyevs'kyu P., Kuz'menko O. ta in. Administratyvne pravo Ukrayiny. Povnyy kurs : pidruchnyk [Administrative law of Ukraine. Complete course: textbook], za red. V. Halun'ka, O. Pravotorovoyi. Vydannya chetverte. Kherson : OLDI-PLYUS, 2021. 656 s. [in Ukrainian].
3. Dzhafarova, O. V., Shatrava, S. O. (2022). Administratyvno-pravovi instrumenty vzayemodiyi servisnykh tsentriv MVS z inshymy pravookhoronnyymy orhanamy [Administrative and legal tools of interaction of service centers of the Ministry of Internal Affairs with other law enforcement agencies]. Pravo i bezpeka. № 2 (85). S. 21-28. doi: 10.32631/pb.2022.2.02. [in Ukrainian].
4. Kolpakov, V.K. (1999). Administratyvne pravo Ukrayiny [Administrative law of Ukraine]. pidruchnyk. Kyÿv : Yurinkom inter. 736 s. [in Ukrainian].
5. Komzyuk, A.T.(2002). Administratyvnyy prymus v pravookhoronniy diyal'nosti militsiyi v Ukrayini [Administrative coercion in law enforcement activities of the police in Ukraine] : dys. ... doktora yuryd. nauk : 12.00.07 Kharkiv. 408 s. [in Ukrainian].
6. Lyukh, V. V. (2021). Administratyvno-pravovi zasady optymizatsiyi diyal'nosti pravookhoronnykh orhaniv u sferi zabezpechennya finansovoyi bezpeky Ukrayiny [Administrative and legal principles of optimization of the activities of law enforcement agencies in the sphere of ensuring the financial security of Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Zaporizhzhya. 204 s. [in Ukrainian].
7. Makhnits'kyu, O.I.(2021). Administratyvno-pravovi zasady dotrymannya prav lyudyny v diyal'nosti orhaniv prokuratury Ukrayiny : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyÿv, 2021. 259 s. [in Ukrainian].
8. Mel'nyk, R.S. (2010). Systema administratyvnoho prava Ukrayiny [The system of administrative law of Ukraine] : dys. ... doktora yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv. 418 s. [in Ukrainian].
9. Mel'nyk, R.S., Bevzenko, V.M. (2014). Zahal'ne administratyvne pravo [General administrative law] : navch. posib. Kyÿv : Vaite. 376 s. [in Ukrainian].
10. Nyzhnyk, O.S. (2017). Administratyvno-pravovi zasady realizatsiyi derzhavnoyi rehional'noyi polityky u sferi vyshchoyi osvity v Ukrayini [Administrative and legal principles of implementation of state regional policy in the field of higher education in Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv. 220 s. [in Ukrainian].
11. Nyzhnyk, O.S. (2016). Administratyvno-pravovi instrumenty realizatsiyi derzhavnoyi rehional'noyi polityky u sferi vyshchoyi osvity [Administrative and legal instruments for the implementation of state regional policy in the sphere of higher education]. Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo. № 2 (240). S. 117-121. [in Ukrainian].
12. Paterylo, I.V. (2015). Administratyvno-pravovi instrumenty diyal'nosti publichnoyi administratsiyi Ukrayiny [Administrative and legal tools of the public administration of Ukraine] : dys. ... doktora yuryd. nauk : 12.00.07. Zaporizhzhya. 448 s. [in Ukrainian].
13. Trofimenko, O.V. (2021). Administratyvno-pravovi zasady diyal'nosti Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrayiny yak sub"yekta sektoru bezpeky i oborony [Administrative and legal principles of the activity of the State Border Service of Ukraine as a subject of the security and defense sector] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyÿv. 244 s. [in Ukrainian].
14. Khomenko, V. O. (2016). Instrumenty diyal'nosti orhaniv mistsevoho samovryaduvannya v Ukrayini [Tools of local self-government bodies in Ukraine] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyÿv. 220 s. [in Ukrainian].

15. Shchyhol', YU.F. (2021). Administratyvno-pravovi zasady formuvannya ta realizatsiyi derzhavnoyi polityky u sferi zakhystu informatsiyi [Administrative and legal principles of formation and implementation of state policy in the field of information protection] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv. 259 s. [in Ukrainian].
16. Shchyruk, M.O. (2022). Administratyvno-pravovi instrumenty zabezpechennya natsional'noyi bezpeky pravookhoronnykh orhanamy [Administrative and legal instruments for ensuring national security by law enforcement agencies] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kyiv. 22 s. [in Ukrainian].